

Κάποιες άλλες φαντασιές που παρουσιάζονται στις βελανιδιές είναι λίγο πιο αδύναμες και κομποσούφιες, ίσως γιατί τα παιδιά που τις είχαν δεν τις ήξεραν καλά αρκετά κι έτσι έχαναν τη δύναμή τους...



Από το Βιβλίο Η ΦΑΝΤΑΣΙΑ, της Κατερίνας Κρις, εκδ. Πατάκη 2020

Εφημερίδα Τοίχου του Τμήματος Ένταξης του 11^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αθηνών

ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

Η Φαντασία ... ή

Μήπως Θες μια Επιβεβαίωση για τον Άγιο Βασίλη;

τ. 227 23-12-20 -Υπάρχεις λοιπόν; !

Για γιορτές α-φάνταστα πλούσιες, για μια ζωή γεμάτη φαντασία*

“Το πλουσιότερο παιδί στον κόσμο είναι αυτό που χρησιμοποιεί τη φαντασία του” γράφει η Κατερίνα Κρις στο καινούριο βιβλίο της που μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Πατάκη.

Τις μέρες που το διάβασε η κόρη μου, είχε ήδη ξεκινήσει μεταξύ μας η συζήτηση για το εάν υπάρχει ο Άγιος Βασίλης. Μια δύσκολη και ομολογουμένως άχαρη συζήτηση, μπορεί και περισσότερο από αυτές που θα ακολουθήσουν τα επόμενα χρόνια για τις μεθόδους αντισύλληψης και τη σεξουαλικότητα. Η κόρη μου κοντεύει τα δέκα της χρόνια. Μέχρι τώρα, μεγαλωμένη με μια μαμά που ακόμα πιστεύει στον Άγιο Βασίλη, ακολούθησε τον ίδιο δρόμο, υποστηρίζοντας ακλόνητα παντού -και για λόγους σκοπιμότητας βεβαίως, βεβαίως- ότι ο Άγιος Βασίλης υπάρχει.

Κάθε χρόνο λοιπόν η φαντασία της γεννούσε τα ταξίδια μέσα από τα οποία περνούσε ο Άγιος για να φτάσει στο σπίτι μας, μετρούσε το τζάκι για να δει αν χωράει, του έβαζε γλυκά για να φάει το καπιτίς του, αν και μάλλον “πρέπει να κάνει λίγο δίαιτα”, συνήθιζε να λέει. Η φαντασία της φυσικά δεν τελειώνει στον Άγιο Βασίλη αλλά μεταφέρεται σε όλα της τα παιχνίδια και στον τρόπο που τελικά φαντάζεται τον κόσμο και τον εαυτό της.

Φέτος σαν κάτι να άλλαξε. Είναι που μπαίνει στην προεφηβεία με μεγάλη ταχύτητα, είναι που ξεκίνησε η φίλια της με μια καινούρια συμμαθήτριά, οι ανησυχίες και τα ερωτήματα ακόμα και τα νεύρα της μου φέρνουν μια εικόνα από το μέλλον, την έφηβη που έρχεται.

Ένα βράδυ με φωνάζει στο δωμάτιο και κλείνει την πόρτα. Λέω μέσα μου, *ωχ, άρχισαν τα όργανα...* “Θα σε ρωτήσω κάτι αλλά θέλω μια ειλικρινή απάντηση”, μου λέει. Το μυαλό μου και η δική μου οργιώδης φαντασία, όπως καταλαβαίνετε, πάει σε δύσκολα μονοπάτια. “Ναι, παιδί μου, αν μπορώ”, ψελλίζω. “Υπάρχει ή δεν υπάρχει ο Άγιος Βασίλης;”, ξεστομίζει. Και ιδού παραλλαγμένο το μεγάλο σαιξπηρικό ερώτημα ανοίγει μονομιás τον ασκό αμφισβήτησης της μανούλας, τη θλίψη της παραδοχής ότι το παιδί μεγάλωσε, τον κλονισμό της μεταξύ μας εμπιστοσύνης -γιατί ό,τι και αν απαντήσει η έρμη η μάνα θα είναι λάθος. Την κοιτάζω, ενώ εκείνη συνεχίζει απτόητη, “θέλω από σένα μια ειλικρινή απάντηση”, επιμένει. “Τέρμα τα νέματα, μαμά, η Μαρία δεν πιστεύει στον Άγιο Βασίλη”. Παίρνω χρόνο και τη ρωτώ “γιατί δεν πιστεύει η Μαρία;”, “Γιατί της είπε η μαμά της να μην πιστεύει. Της είπε ότι όλα αυτά είναι βλακείες και χαζομάρες και ότι τα δώρα της τα παίρνει εκείνη κάθε χρόνο”. Σιωπή. Σοκάρομαι, για να είμαι ειλικρινής.

Δεν ξέρω πώς θα αντιδράσω όταν θα μου αποκαλύψει ότι έχει αγόρι ή ότι έχει προχωρήσει σε περιπτώσεις μαζί του, αλλά σε αυτή την περίπτωση θύμωσα πολύ. Κάθισα, και ζήτησα λίγα λεπτά να επεξεργαστώ αυτό που άκουσα. Δεν είναι ότι με πείραξε που ένα παιδί δεν πιστεύει στον Άγιο Βασίλη, δεν είναι η επιβαρυνμένη υπάρχουσα συγκυρία, ότι αυτά τα παιδιά είναι κλεισμένα μέσα σε τέσσερις τοίχους, περιμένοντας ένα “θαύμα” για να ξαναέχουν κανονική ζωή, δεν είναι ότι μου έτριψε στη μούρη κάτι με το οποίο εγώ μεγάλωσα και συντηρώ ακόμα, δεν είναι ότι το παιδί μου με λέει “ψευτρά”. Είναι γιατί έκανα εικόνα στη δική μου φαντασία μια σκηνή που κρύβει βία. Είναι επειδή αισθάνθηκα τρομερό θυμό και ταυτόχρονα θλίψη για εκείνη τη μητέρα που καλεί το παιδί της και στο όνομα της “πραγματικότητας” του αποκαλύπτει μιαν αλήθεια, που δεν έχει κανένα νόημα να αποκαλυφθεί. Γιατί δεν έχει σημασία ποιος αγοράζει τα δώρα, τα παιδιά μας από τη μια έχουν καταπιεί τους τελευταίους μήνες αρκετή δόση πραγματικότητας και από την άλλη είναι αρκετά καλοζωισμένα για να τους λείπουν τα δώρα.

Το ζήτημα είναι άλλο. Η βία κρύβεται αλλού. Γιατί άραγε να θέλουμε εμείς οι μεγάλοι να γκρεμίζουμε τους μύθους των παιδιών; Γιατί δεν τους επιτρέπουμε να τους διαλύουν μόνα τους όταν πια δεν θα τους έχουν ανάγκη; Γιατί δεν τονώνουμε την ύπαρξη μύθων και συμβολισμών, ορατών αλλά κυρίως αοράτων που θα συντροφεύουν τη ζωή τους; Γιατί δεν τους επιτρέπουμε να δημιουργούν εκείνα τη δική τους πραγματικότητα με τη φαντασία τους; Και τέλος, γιατί σκοτώνουμε τη φαντασία; Και των παιδιών μας αλλά -φευ- και τη δική μας;

Όπως, λέει και ο D.W. Winnicott στο βιβλίο του “Το παιχνίδι και η πραγματικότητα”, (εκδόσεις Αρμός), “διαπιστώνουμε είτε ότι τα άτομα ζουν δημιουργικά και αισθάνονται ότι τη ζωή αξίζει κανείς να τη ζει είτε γιατί δεν μπορούν να ζήσουν δημιουργικά και αμφιβάλλουν για την αξία του ζην. Η μεταβλητή αυτή συνδέεται ευθέως με την ποιότητα και την ποσότητα των περιβαλλοντικών παροχών στο ξεκίνημα ή στις πρώιμες φάσεις της ζωσας εμπειρίας του κάθε μωρού”.

Το συμβολικό της ύπαρξης ενός Αγίου που τα σκέφτεται κάθε χρόνο για όσο αντέχει η ψυχή και η φαντασία τους να συντηρούν αυτό το μύθο είναι πολύτιμο σε αυτήν τη ζωή. Το ότι ένα παιδάκι προσδοκά κάθε χρόνο κάτι που θα έρθει από κάποιον που το νοιάζεται εκτός σπιτιού, που θα του γράψει γράμμα ότι ήταν καλό παιδί, που θα φανταστεί τη μορφή του, τη ζωή του, το πώς μπαίνει και το πώς βγαίνει από τα σπίτια, αυτό το τελετουργικό της φαντασίας είναι που έχει τελικά σημασία στη ζωή.

Επιστρέφοντας σε εκείνο το δωμάτιο, κοιτάζω την κόρη μου βαθιά στα μάτια και έτσι όπως στεκόμαστε με κλειστή την πόρτα της ορκίζομαι ότι θα της απαντήσω ειλικρινά. Ειλικρινά αλλά μόνο σε ό,τι με αφορά. Της ομολόγησα ότι εγώ προσωπικά επιθυμώ να πιστεύω στον Άγιο Βασίλη και αυτό δεν θα μου το αλλάξει κανείς. Καμία μαμά και καμία Μαρία. Της αφήνω όμως την ελευθερία να διαλέξει εκείνη ό,τι θέλει για τον εαυτό της. Να πιστέψει τη φίλη της, ή να πιστέψει τον εαυτό της.

Λίγο αργότερα, το ίδιο βράδυ πήρε αγκαλιά στο κρεβάτι της το καινούριο βιβλίο της Κατερίνας Κρις, με τίτλο “Η Φαντασία”. Είδε με τα μάτια της πόσο στεγνά γίνονται τα παιδιά χωρίς φαντασία και ζωγράφισε τη δική της φαντασία πάνω στο βιβλίο. Με φώναξε πάλι να μου περιγράψει τη μορφή της φαντασίας της. Και με ρώτησε για τη δική μου. Της είπα ότι η φαντασία μου είναι αχόρταγη, άρα είναι χοντρή και κοντή για να χωράει παντού. Γέλασε και μου είπε ότι είναι άσχημη η φαντασία μου. Της είπα ότι εγώ τη βρίσκω υπέροχη. “**Το λατρεύω αυτό το βιβλίο, μαμά**”, μου είπε για καληνύχτα. “**Και αύριο θα γράψω το γράμμα μου στον Άγιο Βασίλη για τα δώρα που θέλω. Λες να μπορεί να μας σώσει και από τον κορονοϊό; με ρώτησε λίγο πριν κοιμηθεί.**”

*Πηγή: άρθρο βιβλιοκριτικής της Μαριαλένας Σπυροπούλου, «Για γιορτές α-φάνταστα πλούσιες, για μια ζωή γεμάτη φαντασία», ανάσχυση 19-12-20 <https://www.oanagnostis.gr> Επιλογή κειμένου /προσαρμογή: Κυρ. Περβανάς (Η Μαριαλένα Σπυροπούλου είναι ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεύτρια και συγγραφέας. Το “Τάσέ με” είναι το τελευταίο της μυθιστόρημα. Τα βιβλία της κυκλοφορούν από τις εκδόσεις Μεταίχμιο).

Ανεπιφύλακτα μας συνιστώ μέσα στις διακοπές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς να διαβάσουμε όλοι καλά παιδικά βιβλία που είναι συνώνυμα της Άμεσης Ευχαρίστησης μα και της Ανάπτυξης της Φαντασίας & της Ολόπλευρης Ενίσχυσης της Μαθησιακής Δεινότητας. -Ακούστε βιβλία στο http://www.mikrosanagnostis.gr/istoria_list.asp- K.II.